

Tietopyynnön käsittelyn viipyminen ja virheellinen neuvonta

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 5.3.2025 osoittamassaan kantelussa arvostellut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) menettelyä tietopyyntöön vastaamisessa. Kantelijan näkemyksen mukaan tietopyynnön käsittely oli kestänyt kohtuuttoman kauan. Hän oli saanut ELY-keskukselle 2.8.2024 tekemäänsä tietopyyntöön vastauksen vasta 3.3.2025. Lisäksi kantelija on arvostellut sitä, että ELY-keskus oli vastauksessaan ilmoittanut, että tietopyynnot KEHA-keskukselle ja ELY-keskuksille tulee toimittaa asiointipalvelun kautta.

SELVITYS

Varsinais-Suomen ELY-keskus on 11.4.2025 antanut asiasta pyytämäni selvityksen. Selvitys lähetetään kantelijalle tämän päätöksen ohessa.

RATKAISU

1 Oikeusohjeita

Hyvän hallinnon perusteista säädetään hallintolain (434/2003) 2 luvussa. Mainitussa luvussa olevan hallintolain 7 §:n (368/2014) 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Luvussa olevan hallintolain 8

§:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, julkisuuslaki) 14 §:n 4 momentin mukaan asiakirjan antamisesta päättämistä koskeva asia on käsiteltävä viivytyksettä, ja tieto julkisesta asiakirjasta on annettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön. Jos pyydettyjä asiakirjoja on paljon tai niihin sisältyy salassa pidettäviä osia tai jos muu niihin rinnastettava syy aiheuttaa sen, että asian käsittely ja ratkaisu vaativat erityistoimenpiteitä tai muutoin tavanomaista suuremman työmäärän, asia on ratkaistava ja tieto julkisesta asiakirjasta annettava viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen on saanut asiakirjan saamista koskevan pyynnön.

2 Arviointi

2.1 Tietopyynnön käsittelyn joutuisuus

Kantelija oli 2.8.2024 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon lähettämässään tietopyynnöksi otsikoimassaan sähköpostiviestissä pyytänyt tietoa maanteiden hoitourakoissa käytettävien tienpidon ajoneuvojen ympäristövaatimuksista. Hän oli saanut vastauksen pyyntöönsä 3.3.2025. Tietopyynnön käsittelyyn kului näin ollen seitsemän kuukautta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kantelijalle asiassa antama vastaus on sisältänyt linkit Väyläviraston julkaisuihin maanteiden hoitourakoiden kalustoa koskevista ympäristövaatimuksista ja Väyläviraston verkkosivuilla julkaistuun artikkeliin. Vastauksessa on pahoiteltu kantelijalle, että hänen toimittamaansa tietopyyntöön vastaaminen oli kestänyt niin kauan.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen antaman selvityksen mukaan vastauksen viipyminen on aiheutunut inhimillisestä virheestä tai unohduksesta. ELY-keskus tulee ilmoittamansa mukaan jatkossa kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että tietopyyntöihin vastataan säädettyssä ajassa.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen selvityksestä ilmenevien tietojen perusteella se on arvioinut asiaa julkisuuslain mukaisena tietopyyntönä, jonka joutuisuudesta on säädetty julkisuuslain 14 §:n 4 momentissa. Pyyntöä ei ole käsitelty momentissa edellytetyin tavoin viivytyksettä ja asian käsittelyaika on ylittänyt huomattavasti siinä säädetyn ehdottoman enimmäiskäsittelyajan. Asiaa ole käsitelty myöskään hallintolaissa edellytetyllä tavalla ilman aiheetonta viivytystä.

Totean, ettei kantelijan tietopyyntöä kerrotun perusteella ole käsitelty laissa edellytetyllä joutuisuudella. Tietopyynnön käsittelyaika on ollut kohtuuttoman pitkä.

2.2 Tietopyynnön vireillepanoon liittyvä neuvonta

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kunnossapitopäällikön vastauksessa kantelijalle on todettu käsittelyn viipymistä koskevan pahoittelun jälkeen seuraavaa: ”Haluan kuitenkin muistuttaa, että tietopyynnot tulee esittää KEHA-keskukselle ja ELY-keskuksille seuraavan palvelun kautta: <https://asiointipalvelu.ahp.fi/forms/1254005>.”

Varsinais-Suomen ELY-keskus on todennut selvityksessään myös, että tietopyyntöjen esittäminen vahvan tunnistautumisen kautta on vain KEHA-keskuksen ja ELY-keskusten suositus, ei määräys.

Viranomaisen neuvonnan on oltava oikeasisältöistä. Tietopyynnön toimittamiselle ei voida asettaa lakiin perustumattomia esteitä tai lisävaatimuksia. Kunnossapitopäällikön kantelijalle antama ohjaus on asiasta saamani selvityksen mukaan ollut muotoilultaan epätarkka ja omiaan antamaan kantelijalle sellaisen virheellisen käsityksen, että tietopyynnön esittäminen edellyttäisi vahvaa tunnistautumista.

3 Toimenpiteet

Kiinnitän edellä kohdassa 2.1 toteamani perusteella Varsinais-Suomen ELY-keskuksen huomiota tietopyyntöjen viivytyksettömään käsittelyyn ja kohdassa 2.2 toteamani perusteella niiden esittämistä koskevan neuvonnan oikeasisältöisyyteen.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Maija-Liisa Goebel